

“Declaracion de Vielha”

**PIRENÈUS:
NAUI TEMPSI,
NAUES IDÈES**

Octobre 2003

Arténher nauí reptes de futur vò díder adaptar es estratègies politiqués e territoriaus as naués situacions que generen es cambis economics, sociaus e tecnologicis deth nòste entorn. En aquest sentit, ei perfèctament constatable qu'es darrèrs vint-e-cinc ans de construcció dera Espanha des autonomies e eth desenvolopament dera estructura administrativa e política dera Union Europèa, conjuntament damb es naués dinàmiques generades peth fenomèn dera globalizació, hèn necessària ua naua vision des regions e des dinàmiques territoriaus. Ua realitat cambiadissa ei incompatible damb ua vision estàtica e monolítica deth territòri.

Aquesta afirmación ei mès evidentá quan parlam d'un domeni territorial com eth Pirenèu, ua serrada pendent decades dita era frontèra deth sud d'Euròpa e que, maugrat açò, aué ei un espaci estratègic a on confluïssen es regions franceses d'Aquitània, Lengadòc-Rosselhon, Meddia-Pirenèus, er Estat Andorran e es comunitats autonòmes deth País Basc, Navarra, Aragon e Catalonha.

Des començaments des tractats dera Union Europèa a existit ua voluntat manifestá de permeabilizar es frontères e bastir en aquesti territòris camps de colaboración enes diferents nivèus institucionaus. Es programes Interreg, ara dejà ena sua tresau fasa, an estat es instruments entà finançar aquesti projectes. Era realitat totun, mòstre era insufisença des progrèssi hèti enquia ara en aquest sens, en tot que, der aute costat, creish era percepció que, en ua situació de major coneishença e capacitat de colaboración, quauqu'uns des problèms endemics dera serrada pirenenca aurien estat resolvents, e era capacitat de generar iniciatives economics e sociaus deth conjunt des regions serie fòrça mès nauta.

Eth Pirenèu ei eth punt d'articulació dera Euròpa meridionau, per tant, ei fòrça important entath conjunt d'aquest espaci, abitat per 17 milions de personas. Era diagnòsi dera foncionalitat deth conjunt deth territòri dèishe veir, totun, es manques actuaus, quauqu'ues d'eres damb afectacions de caractèr europèu, com ei eth cas dera manca o saturación des comunicacions existents e er aument exponencial deth trafic pesant pes carretères de montanha que, conjuntament damb eth blocatge e retards enes projectes de naués vies de

comunicacion, convertissen eth Pirenèu en un còth de botelha, damb conseqüències grèus entath desvolopament economic de Catalonha, Aragon, Navarra, Andòrra e eth sud de França.

D'auti problèmas an un caractèr mès mercadament pireneic, com era manca de transpòrts publics de proximitat qu'ajuden a articular espacis sociaus coesionats e damb servicis publics suficients, era deficiènta ofèrta formativa e era discriminacion d'alumnes e familhas enes còsti e er accés tad aquesta formacion pera distància des centres de formacion superiora o era marginacion de fòrça pireneics entad açò qu'ei ar accés as naues tecnologies.

Cau, per tant, ua adequacion des politiquas regionaus e estataus qu'ajuden a convertir eth Pirenèu en un espaci permeable e qu'age ua vertadera foncion de ligam d'aquesta Euròpa meridionau. Ei damb aquesta volontat qu'es socialistes andorrans, des regions d'Aquitània, Lengadòc-Rosselhon e Meddia-Pirenèus, d'Aragon, Navarra e Catalonha volem manifestar era nòsta volontat de dar un fèrm impuls as domènis existents, com era Comission de Trabalh des Pirenèus, en tot revisar eth sòn foncionament e desvolopar naues formules de collaboracion entre regions que permete as govèrns regionaus e autonomics fomentar projèctes d'interès comun entath conjunt des nòsti territòris.

En camp des comunicacions:

1. Exigir des estats era garantia d'inversions e era rapida conclusion des òbres projectades entara connexion dera nauta velocitat deth corredor mediterranèu.
2. Era gestion racionau des fluxes de transpòrt pesant en tot desvolopar infraestructures com era rota centrau ferroviària des Pirenèus per Aragon.
3. Eth melhorament dera permeabilitat deth Pirenèu damb era adequacion der Èish deth Segre, er Èish deth Llobregat, er Èish der Ebre (N-230), er Èish deth Còth de Comiols e es accèssi tath tunèl de Somport. Des comunicacions transversaus, especiaument era N-260, era autopista Pamplona-Lleida, es accèssi tath tunèl de Somport e eth desdoblament dera E-9.

4. Eth melhorament des comunicacions entre Andòrra e La Seu d'Urgell.
5. Eth melhorament des connexions ferroviàries de proximitat, com es linhes de Puigcerdà e era sua connexion damb Andòrra per La Seu d'Urgell, era linha dera Pobla de Segur, eth perlongament dera linha de Comenges enquia Aran, e era recuperacion dera linha internacionau de Canfranc.
6. Eth melhorament des comunicacions en un doble èish: era permeabilizacion deth Pirenèu entà melhorar era connexion damb Euròpa per Navarra e era interconnexion des corredors mediterraneu e atlantic, tant per camin de hèr, mejançant eth corredor navarrés de nauta velocitat, com per miei de vies convencionaues de grana capacitat.

Sus era collaboracion interregionau e era relacion Andòrra-Union Europèa:

1. Afavorir er apregondiment dera relacion entre er Estat andorran e era Union Europèa en tot constatar qu'eth melhorament des vies de comunicacion d'Andòrra favorizen era circulacion entre dus estats membres dera Union.
2. Abilitar programes especifics entà complementar era accion des projèctes Interreg.
3. Plantejar era extension d'aguesti programes tar Estat andorran en encastre d'un futur acòrd d'associacion d'Andòrra damb era Union Europèa.
4. Facilitar er intercambi d'alumnes e era difusion dera aufèrta formativa.
5. Fomentar er us e er aprentissatge des lengües comunes.

Vielha, 11 d'octobre deth 2003